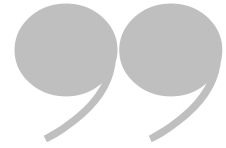

BOLESŁAW LEŚMIAN

Előhang

Szépen szembefordítok két mély tükörlapot,
amely egymás légies terét érzi-hallja.
Öröklétig húzódó tükörképsort kapok:
mindegyik az előző megkövült visszhangja.

Két gyertya aranyszeme hunyorog mellettem,
tükör-kerengőkertbe pillant bele mélyen;
gyertyaút vezet abban aranylevelekkel,
s dermedt folyó áramlik közönyös medrében.

Tükörfolyosó van ott, álmaim mélyébe
tárnamódra belevájt, varázsos útvesztő,
emberláb-nem-tapodott, magányos, ijesztő,
időtelenységbe fúlt, napja nincs, csak éje.

Tükörmesét látok, hol napsugarak helyett
óslétek ravatalánál gyertyasor pislákol;
szövi magát a mese egyre önmagából,
végtelenbe vész, hiszen vége nem is lehet.

Ha meghalok, testvérek, koporsóm vigyék
a tárna borzongató, szúzi-szép mélyére,
hol titokba merülnek nem-idők, nem-létek,
melyben minden nesztelen, napja nincs, csak éje.

* *Bolesław Leśmian* (eredetileg Lesman, 1877–1937) asszimilált zsidó családban született Varsóban. Apai felmenői könyvkereskedők voltak. Anyai nagybátyja, Antoni Lange költő, kultúráközvetítő és műfordító volt, unokatestvére, Jan Brzechwa szintén költő, ma is népszerű gyermekversek szerzője.

Szülei válása, majd édesanyja halála után apjával Kijevbe költözött, és jogi tanulmányait is itt végezte el. 1903 és 1914 között összesen körülbelül hat évet töltött Nyugat-Európában, elsősorban Franciaországban. Itt kezdett verselni. 1918-tól lengyel kisvárosokban dolgozott jegyzőként. 1933-ban a Lengyel Irodalmi Akadémia tagjai közé választották, ezután költözhetett Varsóba.

Verseskötetei: *Sad rozstajny* (1912), *Łąka* (1920), *Napój cienisty* (1936), *Dziejba leśna* (1938). Egyéb művei közül kiemelkednek az Ezeregyéjszaka és a szláv folklór világában játszó meséi, irodalomkritikai írásai, valamint Poe-fordításai (annak ellenére, hogy Baudelaire francia fordításából készítette őket).

Ha meghalok, nővérek, üssetek éjfelet,
s kísérjete oda, hol gyertyakórus lángol,
a mesébe, mely magát szövi önmagából,
s végtelenbe vész, hiszen vége nem is lehet...

A varga

A fátyolos holdsarló lángja
beleakadt egy kéménylyukba.
Lábujjhegyen oson a lámpa
oda, hol ködbe vész az utca.
Egy félkegyelmű, sánta varga
lidércek rajába révedten
az Úristen cipőjét varrja,
kinek a neve – Mérhetetlen!

Áldott a munka, mely
teremtő erejével
ilyen cipőt szögel
ilyen ezüstös éjjel!

Harmat és fellegek Királya,
vedd, amit tud a mesterségem,
hogy mezítláb ne járj az égben,
lábad a kékség meg ne vágja!
Sok csillagfáklyát gyújtó szellem
hadd mondja felhő-tengerekben,
hogy ahol csak varga születik,
ott Istent méltón öltöztetik!

Áldott a munka, mely
teremtő erejével
ilyen cipőt szögel
ilyen ezüstös éjjel!

A lét morzsáját kaptam Tőled
– nekem elég, míg lángom lobban.
Bocsáss meg, hogy nagy nyomoromban
nem adhatok mást, csak cipőket!

A varrás már nem eszköz, cél lett –
hát varrjunk, míg erőnkből futja!
Az élet is csak puszta élet –
éljünk, míg tart az élet útja!

Áldott a munka, mely
teremtő erejével
ilyen cipőt szögel
ilyen ezüstös éjjel!

Hajnalban

Alszol még... Hajnalszakra ragyog a pilládon.
Rosszat álmodsz – a kezed forró, meg-megreszket.
Lélegezz csak így tovább, búvölj egyfolytában...
Szeretem a lélegző, mozgó, alvó tested.

Hány év telt el az első öleléstől, láztól?
Hány napja, hogy a szívünk fájdalomtól dobbant?
Tegnap mi szomorított? Holnap mi bánt jobban?
Elegünk lesz-e egyszer még a boldogságból?

Jön egy túlvilágian szarvasszemű éjjel,
Ránk néz – megöl – és már csak az álmunkat éljük.
A halál mint másokat, minket is úgy ér el?
Mint a szemközt lakókat? Imádkozzunk értük...

PETNEKI NOÉMI fordításai

Szirtes János: Boldog finálé